

Tien voorstellen voor een duurzamer en socialer inkoop- en aanbestedingsbeleid

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

SP

Volit

**GROEN
LINKS PvdA**

Aanleiding

Onze economie en samenleving moeten in rap tempo verduurzamen. Ook mag het niet zo zijn dat ons consumptie- en bestedingsgedrag ten koste gaat van de meest kwetsbare mensen op aarde. Wij vinden dat we ons rekenschap moeten geven van wat ons consumptie- en bestedingsgedrag doet met mens en milieu. Niet voor niets zijn wij initiatiefnemers van een wetsvoorstel dat beoogt dat bedrijven in hun ketens potentiële schendingen van mens en milieu in kaart brengen, stoppen, voorkomen of beperken (Wetsvoorstel verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen).

Wat de overheid van bedrijven vraagt, moet de overheid uiteraard ook zelf in de praktijk brengen. Dat kan ze door een minder vrijblijvend duurzaam en sociaal inkoopbeleid te voeren en meer ruimte te geven aan sociale ondernemingen.

Duurzaam inkopen betekent meer dan 'enkel' het geven van het goede voorbeeld. Wat de overheid doet of laat heeft impact. De totale inkoopwaarde van de verschillende overheden in Nederland bedroeg in 2019 zo'n 85 miljard euro, waarvan bijna 20 miljard op de rekening komt van ministeries en rijksdiensten.¹ De overheidssector was volgens berekeningen van het RIVM in dat jaar alleen al via haar inkopen verantwoordelijk voor 22 megaton CO₂ (dat is 18 procent van de totale Nederlandse klimaatvoetafdruk). Ook het beslag op grondstoffen- en mineralengebruik is groot.² Willen we de Nederlandse samenleving verduurzamen, is het dus logisch te kijken naar datgene waar de Nederlandse overheid direct controle over heeft: het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid. Bovendien kan de overheid veel effect hebben als launching customer, waarbij ze haar eigen inkoopkracht inzet voor het stimuleren van verduurzaming en innovatie.

Er zijn initiatieven in de overheidssector, maar deze zijn vaak nog vrijblijvend en leiden tot onvoldoende resultaat. Daarnaast stelt de Aanbestedingswet al dat de aanbestedende dienst zorg draagt 'voor het leveren van zo veel mogelijk maatschappelijke waarde voor de publieke middelen',³ maar lijkt in de praktijk dat niet altijd te gebeuren. Daarnaast zijn sociale ondernemingen en de overheid potentieel een zeer goede match (hun maatschappelijke doelen lijken immers meestal op elkaar), toch vinden ze elkaar nog onvoldoende.⁴

Daarom komen de ChristenUnie, GroenLinks/PvdA, SP en Volt met tien concrete voorstellen om het inkoop- en aanbestedingsbeleid socialer en duurzamer te maken. Daarvoor beginnen we met de duurzaamheidsstrategie van het Rijk. Daarmee staat of valt een goed inkoopbeleid. Vervolgens doen we onder andere voorstellen om het beleid minder vrijblijvend te maken, sociale ondernemingen meer ruimte te geven (zowel in de wetgeving als in de praktijk) en om ervoor te zorgen dat gemaakte afspraken daadwerkelijk worden nagekomen.

Stieneke van der Graaf, ChristenUnie

Marieke Koekkoek, Volt

Jasper van Dijk, SP

Joris Thijssen, PvdA/GroenLinks

10 oktober 2023

1 RIVM, 2021, 'De milieu-impact van de jaarlijkse 85 miljard euro aan inkoop door alle Nederlandse overheden', <https://www.rivm.nl/nieuws/18-van-nederlandse-klimaatvoetafdruk-door-inkopen-van-overheid>

2 Ibidem.

3 Artikel 1.4, lid 2 van de Aanbestedingswet

4 NOS.nl, 15 november 2022, <https://nos.nl/artikel/2452474-geld-verdiener-met-goed-doen-sociale-ondernemingen-groeien>

Tien voorstellen voor een duurzamer en socialer inkoop- en aanbestedingsbeleid

1. Elke overheidsorganisatie stelt een duurzaamheidsstrategie op en rapporteert hierover

Overheidsinkoop staat al jaren in de belangstelling als instrument om de duurzaamheid van product- en marktketens aan te jagen. Dat gaat met wisselend succes. Mooie praktijkvoorbeelden worden afgewisseld met casussen waarbij duurzaamheid niet of nauwelijks is meegenomen. Dat kan beter. De ervaring leert dat het succes van duurzaam inkopen en aanbesteden in belangrijke mate afhankelijk is van het al dan niet aanwezig zijn van een door de top gedragen duurzaamheidsstrategie en verantwoording en rapportage over de realisatie daarvan.

Dat belang wordt breed ingezien. Het is een van de centrale principes binnen het nationale IMVO-beleid en het wordt door de Europese Unie gezien als een belangrijke stap op weg naar realisatie van de klimaatdoelen en de bredere duurzaamheidsagenda. Zo is het vanaf 2024 voor bedrijven middels de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) verplicht om volgens een vaste set spelregels te rapporteren over de duurzaamheidsprestaties als integraal onderdeel van het jaarverslag. Daarnaast ligt er momenteel in de Tweede Kamer initiatiefwetgeving waarbij van bedrijven wordt verwacht om gepaste zorgvuldigheid in hun ketens toe te passen. We vinden het dan ook niet meer dan logisch dat overheidsorganisaties conform deze richtlijnen gaan werken.

We stellen daarom voor dat overheden verplicht worden om een duurzaamheidsstrategie op te stellen en deze te publiceren.

De Rijksoverheid neemt hierbij het voortouw door per ministerie in de begroting de kernpunten van de duurzaamheidsstrategie voor de eigen organisatie op te nemen (bedrijfsvoering en uitvoering) en via de jaarverantwoordingen te rapporteren op een wijze die toewerkt richting de vereisten van CSRD. De ministeries maken in een toelichting bij het verslag duidelijk aan welke criteria zij al voldoen en welke stappen zij zetten om in de komende jaren aan alle vereisten te voldoen. Omdat nog niet alle criteria van de CSRD bekend zijn kunnen de criteria van het Transparantiebenchmark daarbij als tussenstap gebruikt worden.⁵

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat kan hiervoor het initiatief nemen, om dit al voor het jaarverslag over 2023 toe te passen.

Binnen verschillende overheidsorganisaties lijkt er al bereidheid te zijn om hiermee aan de slag te gaan. We stellen voor om vooruitlopend op verplichtingen dat het kabinet de veertig grootste overheidsorganisaties (zoals de DJI, Rijkswaterstaat en het COA) benadert om hier vrijwillig mee aan de slag te gaan en hen hierbij te ondersteunen.

⁵ Hierbij gaat het onder andere of toegelicht is hoe de bedrijfsstrategie gekoppeld is aan de doelstellingen van de SDG's en OESO-richtlijnen en of de organisatie inzichtelijk maakt hoe wordt onderzocht in hoeverre er sprake is van (potentiële) misstanden (mens en milieu) die verband houden met de eigen bedrijfsactiviteiten of die van ketenpartners. Zie voor alle criteria van de Transparantiebenchmark 2023: https://www.rvo.nl/sites/default/files/2023-04/Transparantiebenchmark_Criteria_2023.pdf

2. Pak als Rijksoverheid de regie

Het inkoopbeleid is momenteel heel gefragmenteerd. Gemeenten hanteren verschillend beleid en ministeries verwijzen regelmatig naar elkaars verantwoordelijkheden. Dit terwijl gefocust en consistent beleid meer duidelijkheid geeft en meer impact kan maken. Daarnaast helpt consistent beleid ook ondernemingen: ze hoeven dan minder kosten te maken en hebben meer kans om kennis op te bouwen. Het is nu vaak voor hen te risicovol voor hen om grote investeringen te doen, aangezien beleid en doelen sterk van elkaar verschillen en er geen specifieke centrale doelen zijn gesteld.

Om het aanbestedingsbeleid effectiever te maken stellen we voor dat de Rijksoverheid inzet op centraal gestuurd beleid. Dit is juridisch ook toegestaan en in diverse landen gebruikelijker dan in Nederland. Ieder ministerie kan vanuit zijn eigen beleidsverantwoordelijkheid voorstellen doen voor beleid en regelgeving voor de bedrijfsvoering en inkoop van andere overheden. Verschillende Europese richtlijnen doen dat immers ook al. De Green Vehicles Directive stelt eisen aan het wagenpark van overheden. De Energy Efficiency Buildings Directive stelt energiebesparingsdoelen.

Centrale doelen stellen we duidelijk, specifiek en niet-vrijblijvend vast, met een helder einddoel. Daar zijn ook al enkele goede voorbeelden van. Dat kunnen verplichtingen zijn die specifiek betrekking hebben op inkoop, maar ook verplichtingen ten aanzien van de bredere bedrijfsvoering (zodat het inkoopinstrument geen doel op zichzelf wordt). Dergelijke doelen moeten aanbestedende diensten en het bedrijfsleven richting geven. Ze komen vervolgens ook in de opdracht terug, waarbij gefocust wordt op een beperkt aantal goed meetbare criteria.

Voorbeelden:

- Een doelstelling voor de overheidssector om jaarlijks X ton CO₂ te reduceren (net zoals dergelijke afspraken met andere sectoren gemaakt zijn);
- Een afspraak om vanaf jaar X alleen nog groene stroom met Nederlandse oorsprong te kopen (daar kan de markt dan op anticiperen);
- Een afspraak om vanaf jaar X alleen nog maar asfalt in te kopen dat 20% minder uitstoot van CO₂ veroorzaakt dan wat in 2023 de standaard was.

We stellen voor dat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hierin de coördinerende rol pakt, waarbij de overige ministeries primair verantwoordelijk en aanspreekbaar zijn op het inzetten van inkoop ten behoeve van het eigen beleidsterrein.

3. Breng het MVOI-beleid in lijn met de OESO-richtlijnen

De Nederlandse regering heeft zich gecommitteerd aan de OESO-richtlijnen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, waarin van bedrijven wordt verwacht due diligence (gepaste zorgvuldigheid) te doen om risico's op het gebied van onder andere mensenrechten, milieu en klimaat in kaart te brengen, te stoppen, te voorkomen of te beperken.⁶ Daarnaast onderschrijft ze de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's), die voorschrijven dat overheden de plicht hebben om via hun inkoopbeleid bij te dragen aan het beschermen van mensenrechten in hun waardeketens.⁷ In de praktijk zien we er nu echter te weinig van terug.⁸

In 2019 adviseerde de SER om bij publieke aanbestedingen de naleving van de OESO-richtlijnen en de UNGP's als uitgangspunt te stellen voor centrale en decentrale overheden.⁹ In de kabinetsreactie is toegezegd om te verkennen of een betere aansluiting met de richtlijnen kan worden gerealiseerd,¹⁰ maar daar is tot nu toe geen uitvoering aan gegeven.

Momenteel wordt er echter bij slechts één van de MVI-thema's verwezen naar de OESO-richtlijnen (ketenverantwoordelijkheid),¹¹ worden niet alle zes stappen van de OESO-richtlijnen meegenomen en wordt vooral gerelateerd aan de sociale thema's. Dit terwijl de OESO-richtlijnen juist een thema overstijgend normenkader is, dat veel meer MVI-thema's omvat, die ook nog met elkaar verbonden zijn (zoals de ISV, milieu, klimaat, circulariteit). Nu hebben de MVI-thema's een eigen beleid en aanpak en is de verantwoordelijkheid verspreid onder meerdere ministeries.

Een integrale benadering in het beleid voor Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkopen (MVOI) is hard nodig. Het voorkomen en aanpakken van risico's voor mens en milieu zou de basis moeten zijn voor alle aanbestedingen en prioritering van risico's moet gebaseerd zijn op een risicoanalyse. De OESO-richtlijnen zijn daarvoor bij uitstek geschikt. Daarom maken we deze richtlijnen de norm in al het MVOI-beleid. Zo zetten we een belangrijke stap om ervoor te zorgen dat overheidsinkoop geen negatieve gevolgen heeft voor mens en milieu.

Ons voorstel is om alsnog opvolging te geven aan de eerder gedane toezegging van het kabinet om te verkennen of en hoe een betere aansluiting van het MVOI-beleid met de UNGP's en OESO-richtlijnen kan worden gerealiseerd, gevolgd door een plan van aanpak hoe dit te realiseren.

6 De OESO-richtlijnen zijn in 2023 uitgebreid, verduidelijkt en gemoderniseerd, zie: <https://mneguidelines.oecd.org/mneguidelines/>

7 United Nations Guiding Principles, 2011, Principle 6, p. 13. https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf

8 Het RIVM concludeerde eerder dit jaar dat in slechts 14% van de onderzochte aanbestedingen aandacht was besteed aan de ISV, die in 2017 in lijn zijn gebracht met de OESO-richtlijnen. Zie: RIVM, 2023, <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2023-0131.pdf> (p. 26). Uit de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk (BZK) bleek dat dit slechts in 12% van de onderzochte aanbestedingen het geval was, zie: BZK, 2023 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/jaarverslagen/2023/05/17/jaarrapportage-bedrijfsvoering-rijk-2022>

9 SER, 2019, 'Kansen pakken en risico's beheersen, over de samenhang tussen de SDG's en IMVO' p. 109, punt 4.6

10 Kamerstuk 26 485, nr. 332, zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/07/10/kamerbrief-inzake-kabinetsreactie-op-ser-advies-kansen-pakken-en-risicos-beheersen-over-de-samenhang-tussen-de-sdgs-en-imvo>

11 De overige thema's zijn: Milieu en biodiversiteit, Klimaat, Circulair (inclusief biobased), Diversiteit en inclusie en Social return. Zie: <https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen/manifest-maatschappelijk-verantwoord-opdrachtgeven-en>.

4. Maak gepaste zorgvuldigheid volgens de OESO-richtlijnen verplicht voor alle overheidsinkoop

Er ligt momenteel initiatiefwetgeving bij de Tweede Kamer om voor het bedrijfsleven 'due diligence'-wetgeving (gepaste zorgvuldigheid) in te voeren. Wat we van bedrijven verwachten, moeten we ook als overheid zelf doen. Dat valt nu tegen: de OESO-richtlijnen, zoals hierboven beschreven, zijn slechts in een beperkt deel van het MVOI opgenomen, namelijk het ISV-kader.

Daarom stellen we voor om gepaste zorgvuldigheid op basis van de OESO-richtlijnen te verplichten voor alle overheidsinkoop, zowel voor centrale als decentrale overheden, door deze op te nemen in de Aanbestedingswet. Dit moet niet alleen een last en verantwoordelijkheid van de leveranciers worden, maar een gedeelde verantwoordelijkheid van de inkoopende overheid en de leveranciers. Overheidsorganisaties moeten dus ook zelf doen wat zij van bedrijven verwachten. De risico's in de eigen keten in beeld brengen en vervolgens daar waar risico's groot en prominent zijn in samenspraak met leveranciers de risico's via gepaste zorgvuldigheid beter in beeld krijgen.

Vooruitlopend op wet- en regelgeving kunnen we ook al aan de slag. We stellen dat voor op twee onderdelen.

Allereerst neemt de Rijksoverheid een voorbeeldrol. Per ministerie wordt in beeld gebracht wat de grootste risico's en ketenverantwoordelijkheden zijn. Daarbij dient niet het huidige ISV-kader, dat slechts verplicht is voor minder dan tien productgroepen die vallen onder het categoriemanagement, leidend te zijn. Maar een gedegen risicoanalyse op basis van de leveranciersketen en inkoopvolume van elk departement.

Ten tweede kunnen ook andere overheidsorganisaties hier op basis van vrijwilligheid al mee aan de slag. We stellen voor dat de regering de veertig grootste overheidsorganisaties benadert om hier vrijwillig mee aan de slag te gaan en hen hierbij te ondersteunen.

5. Kies voor de aanbieder die de meeste maatschappelijke waarde realiseert door overheden te verplichten duurzaam en sociaal in te kopen

Het maken van maatschappelijke impact hoort de standaard te zijn voor overheidsinkooptrajecten waarin meerdere offertes worden uitgevraagd. Het zorgdragen voor het leveren van zo veel mogelijk maatschappelijke waarde voor publieke middelen is immers al onderdeel van de Aanbestedingswet. Om dat minder vrijblijvend te maken stellen we voor om te verplichten dat duurzaam en sociaal wordt ingekocht. Dat kan met bijvoorbeeld eisen, gunningscriteria (bijvoorbeeld in lijn met de OESO-richtlijnen), bijzondere uitvoeringsvoorwaarden, door tweedehands in te kopen, door voorwaarden te stellen aan vaste contracten of door in te kopen as a service. Als alleen of vooral gunningscriteria worden gebruikt is het van belang dat er voldoende gewicht aan wordt meegegeven. Een uitgangspositie van 33%, net als voor prijs en kwaliteit, is dan passend. Dit 'startgewicht' moet wel verder op maat gemaakt worden in elke aanbesteding. De ene keer is een hoger en een andere keer is een lager gewicht nodig (bijvoorbeeld als er al scherpe eisen zijn).

De aanbestedende dienst kiest in principe voor de aanbieder die de meeste maatschappelijke waarde realiseert. Daar mag alleen van worden afgeweken als er een goede reden is om het te niet te doen (comply or explain). Deze reden wordt openbaar gepubliceerd.

6. We maken 1-op-1 contracteren van sociale ondernemingen en klein mkb onder de Europese aanbestedingsdrempels eenvoudiger en geven deze mogelijkheid meer bekendheid

Sociale ondernemingen worden te weinig uitgenodigd om een offerte in te dienen voor overheidsopdrachten. Dit terwijl ze veelal soortgelijke maatschappelijke doelen nastreven als de overheid en dus een goede match zouden kunnen zijn. Om ervoor te zorgen dat overheden en sociale ondernemingen elkaar beter weten te vinden, maken we het eenvoudiger om 1-op-1 contracten te kunnen gunnen aan sociale ondernemingen. Dit doen we door enkele aanpassingen in de verplichte Gids Proportionaliteit door te voeren en door intern inkoopbeleid van overheden aan te passen.

In de Gids Proportionaliteit wordt mede aangegeven wanneer het proportioneel is om 1-op-1 een contract te gunnen. In de gids verduidelijken we daarom de ruimte voor 1-op-1 gunnen aan sociale ondernemingen door hiervoor aparte teksten en figuren op te stellen. Ook verduidelijken we dat er meer redenen zijn dan alleen de opdrachtwaarde om al dan niet 1-op-1 te gunnen. Dit is op dit moment niet duidelijk genoeg, waardoor veel overheden alleen drempelbedragen hebben overgenomen in eigen inkoopbeleid wat tot een striktere toepassing van de Gids Proportionaliteit leidt dan oorspronkelijk is bedoeld.

Daarnaast is in het inkoopbeleid van individuele overheden van belang om aandacht te hebben voor het wijzigen van de inkoopdrempels. Nederlandse overheden schrijven vaak voor dat voor aankopen vanaf €25.000, €33.000, €50.000 of €70.000 meervoudig onderhands moet worden ingekocht. Hier kan doorgaans van worden afgeweken, mits dat wordt gemotiveerd, alleen dat is in de praktijk vaak een drempel om toch 1-op-1 te contracteren. Het drempelbedrag verhogen we daarom voor sociale ondernemingen, waardoor zij gemakkelijker 1-op-1 gecontracteerd kunnen worden.

1-op-1 contracteren voorkomt dat gunningscriteria zoals de aanschafprijs en niet de 'echte' prijs doorslaggevend zijn. Tot slot wordt het meetprobleem van maatschappelijke impact omzeild: maatschappelijke impact is immers vaak nog lastig te meten tijdens inkooptrajecten. Transparantie over het gunnen van 1-op-1 contracten is wel van belang om (de schijn van) belangenverstrengeling tegen te gaan.

7. Geef in de Aanbestedingswet meer ruimte voor sociale ondernemingen

We geven in de Aanbestedingswet 2012 meer ruimte voor sociale ondernemingen. Zo passen we artikel 1.4 lid 2 aan en maken we explicieter dat duurzaam en sociaal inkopen niet vrijblijvend is. Door hier een comply or explain-verplichting van te maken, maken we maatschappelijke impact de standaard.

We kijken ook naar artikel 2.82 en artikel 2.82a. In beleid en praktijk is er onduidelijkheid over wat sociale ondernemingen zijn en wat sociaal ondernemerschap is. Definities die worden gehanteerd komen niet overeen met deze bepalingen in de Aanbestedingswet die dit soort ondernemingen reguleren en die aan overheden kansen geven om aanbestedingen juist voor te behouden aan dit soort ondernemingen. Hiervoor passen we deze artikelen aan, waardoor wettelijk – en daarmee ook in de praktijk – overheidsinkoop en sociale ondernemingen een betere match vormen.

Tot die tijd benutten we de huidige wetgeving beter en geven we daar meer bekendheid aan. Ook nu is het immers al mogelijk om opdrachten voor te behouden aan sociale ondernemingen waarvan het personeelsbestand bestaat uit tenminste 30% mensen met een arbeidsbeperking.

8. Betrek mkb/sociale ondernemingen beter bij aanbesteden

Het mkb en sociale ondernemingen kunnen nog beter worden bereikt bij aanbestedingen. Om dat te verbeteren starten we een bewustwordingscampagne om de potentie van maatschappelijk inkopen en kennis over mkb/sociale ondernemers bij opdrachtgevers te vergroten. Hier is de vraag hoe zij beter kunnen worden bereikt ook onderdeel van.

Drie voorbeelden waaraan te denken is:

1. Het mkb heeft niet altijd de stafafdelingen om op TenderNed te kijken. Zij moeten gericht worden uitgenodigd via lokale netwerken en media. Ook kan er beter gebruikgemaakt worden van instrumenten als Buy Social Market en de Code Sociale Ondernemingen.
2. Alle aanbestedingen moeten kort en bondig worden geschreven in 'mkb-vriendelijke taal' en grote (raam)overeenkomsten zonder kleine percelen moeten vermeden worden als deze het lastiger maken voor het mkb om deel te nemen aan overheidsopdrachten. Deze worden onder andere door juridische en formele inkooptaal en door de schaal zelden gewonnen door kleine, laat staan sociale ondernemingen.
3. De samenvattende informatie op TenderNed moet daartoe verbeterd worden, zodat de kern van de opdracht duidelijk is zonder in alle bijlagen te zoeken. Er dient een veld toegevoegd te worden waarbij de duurzaamheidsaspecten worden toegelicht. Onder andere de wegingsfactor, de duurzaamheidsthema's en gunningscriteria dienen daarbij aan de orde te komen.

9. Stel inkopers in staat om het beleid uit te voeren

Het is belangrijk dat inkoop en aanbesteden wordt uitgevoerd door mensen die daarvoor kennis, vaardigheden en expertise hebben. De Europese Commissie adviseert nadrukkelijk om aan inkopers eisen te stellen. In samenwerking met de Rijksacademie, hogescholen en universiteiten, de Beroepsvereniging voor inkoop (Nevi) en andere commerciële aanbieders gaat de overheid hiermee aan de slag.

Daarnaast is het ook belangrijk om inkopers binnen de organisatie zodanig te positioneren, dat ze die kennis, expertise en vaardigheden ook kunnen inzetten om de beleidsdoelstellingen te realiseren. Daarvoor is het nodig dat inkopers van een uitvoerende rol steeds meer een beleidsbepalende rol krijgen, waarbij de inkoper een sparringpartner wordt van de opdrachtgever. Van de opdrachtgever wordt verwacht dat deze beter op de hoogte is van de mogelijkheden van inkopen met impact en deze mogelijkheden ook daadwerkelijk benut, samen met inkoop, contractmanagement en in overleg met de markt. Ook hiervoor gaat de overheid om tafel met onder andere de beroepsvereniging.

Wat daarbij ook helpt is als elke publiekrechtelijke organisatie een stevig duurzaam en sociaal inkoopbeleid opstelt in navolging van onder andere het Rijk, gemeentes als Amsterdam en Utrecht en de waterschappen. Belangrijk is dat het inkoopbeleid een vertaling naar de praktijk is van de overkoepelende duurzame en sociale doelen die publiekrechtelijke organisaties opstellen. Een richtinggevende gids 'maatschappelijke waarde' wordt opgesteld die inkopers handvatten biedt over hoe de verschillende maatschappelijke baten goed tegen elkaar af te wegen.

10. Zie toe op naleving van sociale en duurzame afspraken

Ambitieuze beleid is goed, maar gemaakte afspraken moeten ook worden nagekomen. Dat loopt niet altijd goed. Daarom willen we dat er op diverse vlakken meer monitoring en rapportage wordt uitgevoerd over de behaalde resultaten.

- In het voorstel van wijziging van de Aanbestedingswet wordt een verplichting opgenomen om te rapporteren over het aantal en de aard van klachten die een aanbestedende dienst ontvangt. Deze verplichting geldt echter enkel voor gemeentes, provincies en waterschappen. Wij stellen voor om deze verplichting uit te breiden naar alle aanbestedende diensten;
- Zie toe op naleving van sociale en duurzame afspraken. Leveranciers die werken met veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zien opdrachten gegund worden aan partijen die uiteindelijk de Social Return-verplichting niet invullen. Of aannemers die uiteindelijk niet werken met hergebruikte materialen of elektrische machines. Of een veel lager percentage dan aangeboden biologisch voedsel. We maken daarom openbaar in hoeverre contracten worden nageleefd. Tot nu toe wordt immers enkel gerapporteerd over de inrichting van de aanbestedingen, niet over de daadwerkelijke uitkomsten;
- Tenslotte is het belangrijk om te controleren of de Rijksoverheid haar eigen doelen bereikt. We laten de Auditdienst Rijk (ADR) bij de jaarlijkse controle naast rechtmatigheid ook maatschappelijke impact beoordelen en controleren of er is ingekocht via inkoopstrategie Inkopen met Impact.

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

SP

Volt

**GROEN
LINKS PvdA**